

DIRVA

Nr. 141

Gruodis-December 9, 1960

Cleveland, Ohio

NAUJA SOVIETŲ DIPLOMATINĖ OFENZYVA

Sovietija apkaltino Jungtinės Amerikos Valstybes, kad jos blokuojančios Korėjos suvienijimą, ir pareikalavo, kad Jungtinės Tautos priverstų Ameriką ir kitas valstybes evakuoti savo karines įgulas iš padalinio pusiasalio.

Tai antras sovietų pareiškimas per pastarąsias dvi dienas, kuriuo smerkiamos Jungtinės Valstybės už taip vadinamą agresyvią užsienių politiką. Pirmame buvo teigiama, kad "amerikinis imperializmas" esąs kaltas už Kongo įvykius.

Sovietinės vyriausybės pareiškimai, kaltina Vakarų "su JAV jų priešakyje", pradėjo piltis, pasibaigus tris savaites trukusiai raudonųjų viršūnių konferencijai. Vakarų ekspertai tiki, kad toje konferencijoje buvusi sutarta strategija, pagal kurią sovietai turėsia suintensyvinti diplomatinę ofensyvą visais klausimais, kurie yra tapę Rytų - Vakarų ginčo objektais.

Nors iš konferencijos komunikato Vakarų stebėtojai darė išvadą, kad joje buvusi pravesta chruščiovinė "taikos koegzistencijos" linija, bet tikrųjų tos konferencijos pasėdį tuo tarpu dar negalima pramatyti. Chruščiovas yra pareiškęs norą susitikti su Vakarų valstybių lyderiais pasaulio viršūnių konferencijoje po to, kai JAV prezidentu išrinktasis John F. Kennedy perims pareigas, bet, kaip grįžtas iš Maskvos amerikinis raudonasis milijonierius Cyrus Eaton pareiškė, jo tolimesnė politika JAV atžvilgiu busianti nuspręsta tada, kai paaiškėsias Kennedžio kabineto sąstatai.

Tuo tarpu sovietinės komunistų partijos organas Pravda, komentodama komunistų vadų manifestą, puolė JAV, apšaukdamą jas "pagrindine agresijos ir karų jė-

ga". Esą, "Tolimuose Rytuose, amerikiečiams pagelbstint, energingai atgaivinamas karo šiltadaržis".

Sovietų vyriausybės pareiškimas paskelbtas, paremiant Šiaur. Korėjos memorandumą, kuriuo reikalaujama kraštą suvienyti. "Amerikinė okupacija pietinėje Korėjos dalyje yra didžiausia kliūtis kraštui suvienyti," sakoma Kremliaus pareiškimė. "JAV atsisakymas atitraukti savo kariuomenę iš Korėjos teritorijos rodo nenorą taikiai išspręsti Korėjos klausimą... stiprinimą karinių bazių masinės destruktijos ginklais, pažeidžiant ginklų paliaubų sutarimus... Toki yra agresyvios JAV užsienių politikos elementai."

JAV ir kitos Vakarų valstybės yra nekartą pareiškusios, kad jų įgulos bus atitrauktos, kai tik visoje Korėjoje bus praveisti laisvi balsavimai.

*

Kongo klausimu Sovietijos atstovas Zorinas, išnaudodamas pirmininkaujančio būklę, sušaukė nepaprastą JT Saugumo Tarybos posėdį. Maskvos skunde daugiausiai kaltinamos Jungtinės Amerikos Valstybės, kad jos finansuojančios neramumus Kongo, ir pareiškiamas, kad Sovietija teiksianti visokeriopą paramą Kongo respublikos žmonėms, jų kovoje su imperialistais. Pastarasis pažadas sukėlė didelį susirūpinimą, kad sovietai vėl galį pradėti siųsti Kongan ginklus savo interesams pasiekti.

Sovietų skunde reikalaujama: paleisti Lumumbą ir jo bendrininkus, "atstatant legalią Kongo vyriausybę"; nuginkluoti plk. Mobutu kariuomenę; išvaryti iš Kongo visus belgus ir t.t.

Nepaprastąjį posėdį Zorinas buvo bandęs sušaukti, nepaisydamas įprastinių terminų, duodamų delegacijoms susisiekti su savo vyriausybėmis, bet po karštų protestų posėdžio data buvo nukelta.

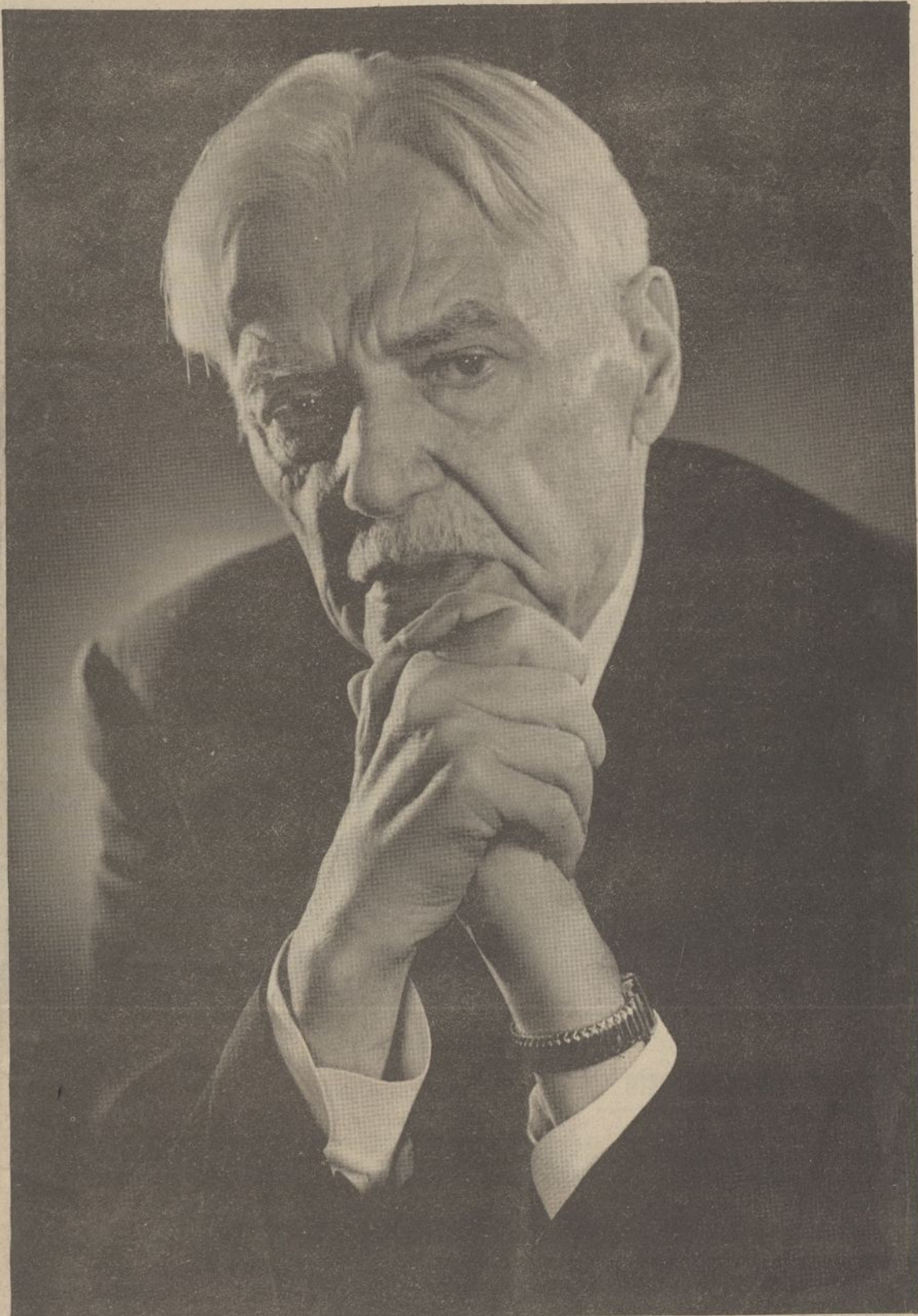
JAV delegacijos pirm. James J. Wadsworth pareiškė, kad Zorinas, svarstant Sovietijos skundą, turėtų pirmininkaujančio pareigas perduoti kitos valstybės delegacijai, bet pastarasis atėmė jo balsą, pareiškdamas, kad Wadsworthas nekalbąs apie klausimo esmę. Vėliau JAV delegatas vėl grįžo prie to klausimo nurodymas, kad Zorinas, kaip parodė praeitą šeštadienį Mauritijijos klausimo vetavimas, nepirmininkaujas objektyviai, bet Zorinas atkirto, kad taisyklės leidžiančios jam pirmininkauti ir jis tai darysias.

ŽINIOS IŠ VISUR

* Jugoslavija paskelbė, kad ji "nenori imtis atsakomybės už paskutiniuosius įvykius Kongo" ir todėl atšaukianti savo diplomatinę misiją iš Kongo. Pranešimas buvo paskelbtas, kai gauta žinių, kad Jungt. Arabų Respublika ir Ceilonas atitraukia savo karinius kontingentus. Kalbama, kad karinius kontingentus atšauks ir Gana su Indonezija.

* Kongo prez. Kasavubu paskelbė nepaprastojo meto būklę Oriental provincijai, kuri yra kontroliuojama buvusio premjero Lumumbos šalininkų.

* Prez. Eisenhoweris atšaukė aviacijos ir laivyno patrulius iš Karaibų zonos, nes komunistinės intervencijos pavojus Gvatemaloje ir Nikaragvoje esąs sumažėjęs.

PROF. STEPONUI KAIRIUI-KAMINSKUI, 82 metų amžiaus, Lietuvos Nepriklausomybės akto signatarui, neseniai susirgus, gruodžio 2 d. New Yorko ligoninėje buvo amputuota koja. Ligonis, dar labai nusilpęs, yra dr. Vaclovo Paprocko priežiūroje.

V. Maželio nuotrauka

SOVIETŲ POVANDENINIŲ LAIVŲ BAZĖ GVINĖJOJE?

Portugalija painformavo Vakarų sąjungininkus, kad Sovietija pasirašė sutartį įrengti pavandeningų laivų bazę ir svarbią radijo stotį Gvinėjoje, Vakarų Afrikos pakrantėje.

Papildomos informacijos iš portugalų žvalgybos sluoksnių sako, kad lapkričio 14 - 16 dienomis sovietų laivas iškrovęs didesnius ginklų kiekius Konakryje, Gvinėjos sostinėje. Iš-krovimas, kaip pranešama, buvo vykdomas naktimis.

200 gvinėjiečių esą apmokomi sovietų karinėse akademijose, o kiti 180 Sovietijoje ruošiami administraciniais postams. Portugalų žiniomis, 165 sovietų, čekų ir kiniečių technikai dirbą Gvinėjoje, prezidento Sekou Toure pakviesti.

Ši informacija, kaip sakoma, buvusi perduota Ispanijai, Portugalijos kaimynei ir antikomunistinei sąjungininkei. Portugalų informacijos šaltiniai apie komunistinę infiltraciją į Afriką paprastai Vakarų sąjungininkų sluoksniuose yra laikomi labai gerais.

Gvinėja yra priklausiusi prancūzų tautų bendruomenei, bet vėliau atsilo ir pradėjo vis labiau susidraugauti su komunistiniais kraštais, ypač Čekoslovakija.

Washingtono tuo tarpu pareiškta, kad JAV dar negalinti patvirtinti žinių apie Sovietijos susitarimą su Gvinėja dėl

sovietų laivyno bazės steigimo, bet priduriama, kad apie tokią galimybę esą pakartotinai kalbama pastarosiomis savaitėmis.

* JAV karo aviacija, pabrėždama karinės paruošties reikalingumą, Pearl Harbouro tragedijos sukakties dieną iššovė erdvėn naują satelitą -- šnipą.

Chicagoje mirė Paulius Augius

Chicagoje po sunkios ligos ir dviejų komplikuočių operacijų mirė vienas iškiliausių mūsų grafikų -- dail. Paulius Augius.

Velionis buvo gimęs 1909. IX. 2 žemaičių Kalvarijoje. baigęs Kauno meno mokyklą ir Paryžiaus aukštesniąją taikomosios dailės mokyklą, vėliau gausiai reiškėsis grafikos darbais ir reprezentavęs lietuvių dailininkus

daugelyje tarptautinių dailės parodų. Medžio raizniniais iliustravo žemaitės Petrą Kurmėlį, Valančiaus žemaičių vestuves, S. Neris žalčio pasaką ir spalvota grafika Pupos pasaką bei žemaitijos Simfoniją. 1938 metais už iliustracijas gavo valstybinę premiją. P. Augius aktyviai bendradarbiavo ir lietuviškoje spaudoje, suredagavo Lithuanian Art in Exile.

VACLOVAS SIDZIKAUSKAS BRAZILIJOJE

Lapkričio pabaigoje Brazilijoje lankėsi PET Seimo Pirmininkas V. Sidzikauskas, kuris vykdamas į pirmąjį Pietų Amerikos Lietuvių Kongresą, Argentinos sostinėje Buenos Aires, pakeliui, pirmiausia aplankė Sao Paulo lietuvių koloniją.

Ta proga Dirvos bendradarbis Brazilijoje St. Vancevičius patiekė keletą klausimų, į kuriuos p. V. Sidzikauskas maloniai teikėsi atsakyti:

— Ar galima būtų sužinoti, koks Tamstos apsilan-

kymo Pietų Amerikoje tikslas?

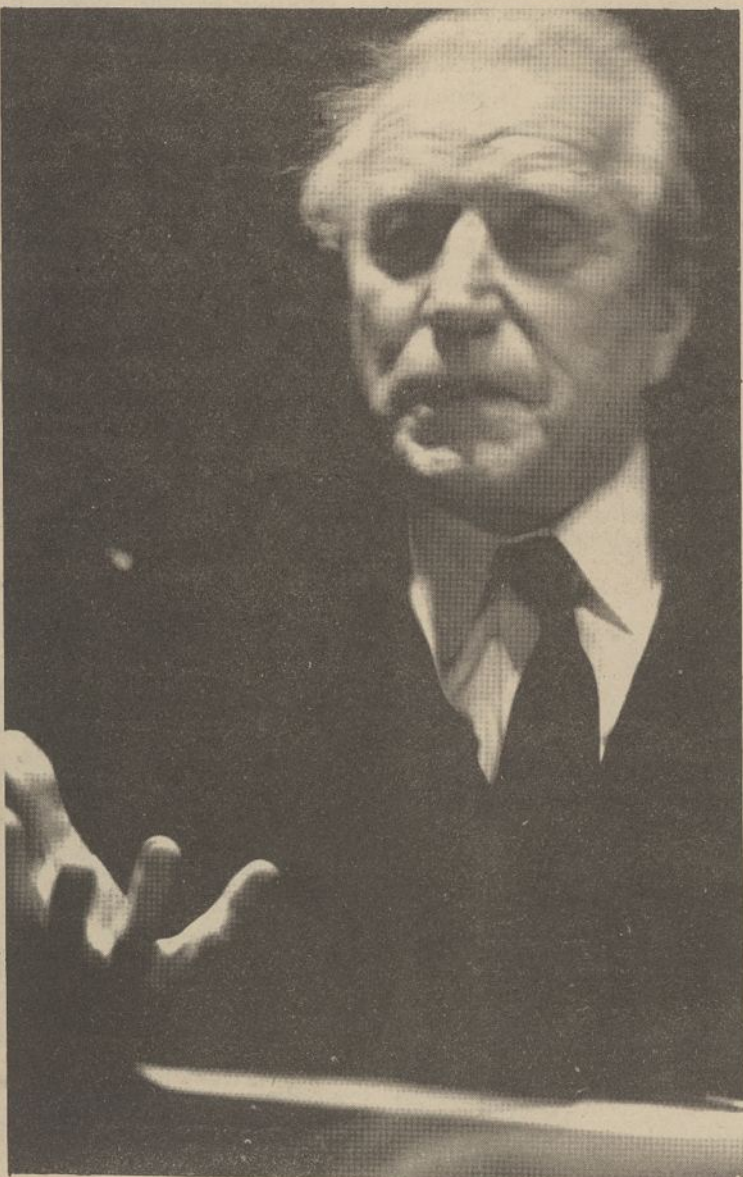
— Pagrindinis mano atvykimo į Pietų Ameriką tikslas — dalyvauti ir padaryti pranešimą Pirmajame Pietų Amerikos Lietuvių Kongrese, kuris įvyks gruodžio 2-5 d. Argentinos sostinėje Buenos Aires. Greta to, noriu sustiprinti ryšius su lietuvių kolonijomis Pietų Amerikos valstybėse ir kaipo. Pavergtųjų Europos Tautų Seimo pirmininkas, pagyvinai pavergtųjų valstybių bylą čionykštėse sostinėse.

— Ar, be Sao Paulo, manote taip pat aplankyti ir kitas P. Amerikos lietuvių kolonijas?

— Taip. Be Sao Paulo, lankysiuos buv. Brazilijos sostinėje Rio de Janeiro, taip pat ir Urugvajaus bei Argentinos sostinėse. O jei laikas leis, ir Peru bei Venesueloje.

— Ar šia proga manote aplankyti tik lietuvių kolonijas, ar taip pat ir atitinkamas vietos valstybių įstaigas?

— Padarysiu vizitus vyriausybėms, — tikiuosi būti priimtas Brazilijos, Urugvajaus ir Argentinos užsienių reikalų ministerių, gal ir prezidentų. Matysiuos su įtakingais politikais, turėsiu spaudos konferencijas. Be to, tarsiuos su PET delegatūromis šiuose kraštuose, taigi ir su visų sovietų pavergtųjų Centro ir Rytų Europos tautų veikėjais.

Vaclovas Sidzikauskas pranešimo metu.

(Nukelta į 4 psl.)

-- Kas daryti? Prancūzija vis tebesėdi šalia jo...

Šeštosios kuopos likučiai

IKI PASKUTINIO ŠOVINIO...

ISAKYMAS IŠPILDYTAS: "BATALJONAS ŽUVO IKI PASKUTINIO VYRO"

Buvo ištisiniai žmogaus gylio apkasai, jie savo grioviuose gerai įsitvirtino žiemai, ir divizija girdavo: "Mūsų pozicijos neįkandamos." Jos buvo saugios prieš tankus, išskyrus kelis dubimus, kuriais rusai pradžiai, kad būtų užnugarėje sunaikinti. Tai buvo, kaip sakyt, idealiausios žiemos pozicijos, kokias tik begalima pagauti.

Gruodžio mėnesį gerieji laikai baigėsi. Divizija turėjo būti perkelta į pietryčius, už dvylikos kilometrų.

"Naujojoje vietoje būsią laiko apskasti, persikėlimas būsią vykdomas naktį, ir vienas grįžtas junginys perimsią apsaugą. Visa, kas nepriklauso prie asmeninės kareivio šarvuotės, turį būti palikta dabartinėse pozicijose."

Vadai priešinosi, aiškino, kad keltis žiemos vidury nepakankamomis priemonėmis ir į neparuoštas pozicijas, o ten per pusę paros pasiruošti kautynėms reikią pradžiai. Bet jų žodžiai nieko negelbėjo. Jie turėjo važiuoti apžiūrėti naujų pozicijų.

Vadų užpakalyje buvo didelė atvira lyguma, toliau, už keturių ar penkių šimtų metrų, mažas tereno bangėlė. Priekyje -- daug, kurios antrasis krantas aukštesnis už numatomas pozicijas. Šiaip jokio medžio, jokio krūmo, jokio namo, tik sniegas ir ledas.

--Atvykome į vietą, mano

ponai, čia bus pagrindinė kovos linija.

Pulko vadas pasižiūrėjo į generolą:

--Kur, pone generale?

Tas mostelėjo rankomis į abi puses, žiūrėdamas šiaurėn:

--Čia, šioje linijoje, šia kryptimi.

--Kur dešiniojo ir kairiojo sparno ribos?

--Apytikriai čia, kur stovime, kairiojo sparno riba, o dešiniąja atsiskaičiuosite.

Snigimas tirštėjo, pulko vadas ir batalionų vadai susižvalgė.

--O sąlytis su kaimynais, pone generale?

--Jie taip pat bus atsiųsti.

--Kur divizijos štabas? Ir iš kur gausime sunkuosius ginklus?

--Bus viskas nurodyta, o dabar ponai turi valandą laiko batalionams pozicijas parinkti. Už valandos išvažiuojame.

Pulko vadas su abiem batalionų vadais nuėjo ir bandė, sniegui tirštai drebiant, atskaičiuoti ribas. Ženklinimo priemonių neturėta, o sniege pažymėtos vietos buvo tuoj pat užpustomos. Neliko nieko kita kaip tik atidžiau apžiūrėti apylinkę. II bataliono vadas lankė po jam paskirtą penkių šimtų metrų pločio ruožą visomis kryptimis. Valandai baigiantis, jam paaiškėjo, kad pozicijos turi būti arba kalvelėlyje, ant tereno bangėlės. Pulko vadas buvo tos pačios nuomonės. Bet generolas atmetė pasiūlymą. Kitą naktį perkeliameji da-

liniai pradėjo žygi, bombų ir šviečiamųjų kulipkų palydimi. Kišeninių lempučių pagalba buvo atrasti vakarykšti automobilių pėdsakai. Rytui auštant, batalionas pasiekė pozicijas. Žmonės išsiskleidę sugulė į snigą.

INDIJOS KOMUNISTŲ DILEMA

Bombėjaus komunistų organizacija prieš kelias dienas priėmė rezoliuciją, kurioje giriam Indijos centrinės vyriausybės laikysena Indijos - Kinijos sienų ginče. Pasiūlymą įnešė Shripado Amrito Danges, komunistų frakcijos lyderio Indijos parlamente ir ištikimo Maskvos linijos sekėjo šalininkai. Atrodo, jog pagrindinis šios nepaprastos rezoliucijos priėmimą nulėmęs argumentas buvo baimė, kad Indijos komunistai galį katastrofiškai pralaimėti artėjančius rinkimus, jei laiku neįsijungs į visuotines krašto gyventojų nuotakas.

Ir kitose Indijos komunistų partijos celėse aiškiai artėjančių rinkimų katastrofos grėsmė. Bet centrinis partijos aparatas dar bijosi atvirai smerkti rondonosios Kinijos agresiją dėl galimos Pekino reakcijos. Antra, neaišku, kuo galų gale baigsis Maskvos ir Pekino ideologinės varžybos.

Esą teisinga, kad Maskvos linijai palaiko daugumą komunistų visame pasaulyje, bet Pekinas

Antilų salynui, arba daugumai klimato ir augmenijos — Vakarų Indijos žemei priklauso: Kuba, Hispaniola, Jamaika, Puerto Rico, Haiti ir kitos mažesnės salos.

1492 Kolumbas, ieškodamas kelių į Indiją, visų pirma pataikė į šias salas, ir nuo to laiko jos gavo Vakarų Indijos vardą, kuris išliko iki šių dienų. Čia yra 3 nepriklausomos valstybės: Kuba, Haiti ir Dominikos Respublika. Dabartiniai gyventojai daugiausia negrai, bet nemaža yra ispanų, kinų, anglų, prancūzų, olandų ir kt. Oficialioji kalba ispanų. Bet anglų kolonijose kalbama angliškai, prancūzų — prancūziškai. Iki 1958 m. Jamaika ir kitos Antilų grupės salos buvo valdomos anglų, Puerto Rico — amerikiečių.

Salose produkuojama: cukrinės nendrės, bananai, kava, medvilnė, tabakas, kakava ir kt. Iškasama akmens anglies, vario, fosfatų, mangano ir kt. 1958 metais anglai suteikė Jamaikai ir kitoms saloms taip vadinamą "Vakarų Indijos Federacijos" mandatą. Šio

II bataliono dešinėje pozicijoje ieškojo I batalionas, bet kairiojo kaimyno nebuvo matyti, ir kuopų vadai kraipė galvas.

Bataliono vadas dar kartą nuėjo aukštumon antrojoje daubos pusėje. Iš vakarų pro miglą pasirodė pilki šešėliai. Rusai? Ne, tai buvo dalinys, kuris turėjo ten išsilaikyti iki vakaro, bet rusų spaudžiamas pasitraukė 12 valandų anksčiau. Rytui išaušus, pasirodė ir pirmieji rusų žvaigai.

Batalionas nebeturėjo laiko žmoniškai pasiruošti. Žemėn bū (Nukelta į 7 psl.)

yra kaimynas, kuris kontroliuoja 600 milijonų pavaldinių. To viso akivaizdoje tik partijos vadovybės mažuma artėjančius rinkimus laiko svarbesniais už globalinius įvykius, ir vengiama pritari aiškiau Bombėjaus rezoliucijai.

Reikia laukti ką tuo reikalu nuspręst ateinančių metų pradžioje įvykstanti visuotinė Indijos komunistų partijos konferencija. O tuo tarpu partijos sekretoriatas, šiomis dienomis susirenkęs New Delhyje, bandys ieškoti formulės "nacionalistiniams" elementui apraminti.

Tam reikalui uoliai renkami argumentai. Vienas jų sistemingai kartojamas užuominos apie Pekino ruošiamą pasiūlyti "pacifistinį nepuolimo paktą", pagal kurį Kinija "pripažinsianti taikos koegzistencijos principus", pasirašydama nepuolimo sutartis su Azijos valstybėmis.

Tačiau viešajai Indijos opinijai tie manevrai nedaro įspūdžio. Indai jau pradeda žiūrėti, kad tarp oficialių Pekino pareiškimų ir praktiškosios užsienio politikos yra tokia pat praraja, kaip ir tarp raudonosios Kinijos skelbiamų laimėjimų ir tikrosios būklės Mao viešpatijoje. (tp)

DAINŲ, ŠOKIŲ IR ROMO SALOS

IGN. ANDRAŠIONAS

mandato teise pasinaudaus apie 30 Antilų grupės salų. Federacija yra žingsnis į nepriklausomo gyvenimo kelią. Reikia manyti, kad ne po ilgo laiko šių salų federacija taps nepriklausoma valstybe.

Savotiškai yra įdomus tų salų gyventojų gyvenimo

derlius gabenamas sunkvežimiais į cukraus fabrikus. Čia nendrės smulkiai supiaustomos ir leidžiamos į didžiulius presus, kad išspaudus saldžias sultis.

Vėliau sultys dideliuose katiliuose garinamos. Po kai kurio laiko garinamoji masė virsta tirštu sirupu. Sirupas ataušinamas. Vėliau leidžiamas per didelę centrifugą, iš kurios baltų

būdas, papročiai, dainos, šokiai ir kiti reiškiniai. Patėkęs į tas salas, matysi greta gražaus automobilio, važiuojant "muchacho", — jaunikaitis su sukrypsiu vežimėliu, asilo traukiamu, arba jojant, baruose ir ant plačių šaligatvių, po saulės skėčiais sėdinčius: europiečius, amerikiečius, kiniečius, negrus, pietų amerikiečius, draugiškai kalbančius ir klausančius pasaulį pagarsėjusios vietinės muzikos, vadinamos "kalypso" — skambesiu". Tai vietos gyventojų iš skardinių statinių išgaunama ritminga muzika. Bet keleivi dominina ne tiek egzotinis vietinis gyvenimas, kiek ypatingai mėlyna jūros ramybė, amžinai žydįs pavasaris ir mėlyno dangaus svajingai gili toluma.

Jamaikos salą ypatingai yra pamėgę lankyti milijonieriai ir kino žvaigždės. Taip vadinama Montego Bay yra pilna minėtų svečių. Čia specialūs instruktoriai moko "auksinius svečius" plaukti, nardyti ir ruošia jiems specialias nakties iškylas "Feodalų Hotelyje". Čia iki ankstyvo ryto skamba nepavargstanti "Kalypso" muzika. Ir yra sakoma, kad doleris gali ten parūpinti visą, ko tik trokšta žmogaus širdis.

Jamaika yra įdomi savo romo gamyba. Neveltui ją vadina romo tėvyne. Romas yra antraeilis cukraus gamybos produktas. Jo gamyba apima keturias skirtingus etapus: rauginimą, garinimą, išsistovėjimą ir skonio atranką.

Pagrindinė romo žaliava yra cukrinės nendrės. Jos gausiai auginamos Jamaikos laukuose. Kai jos subręsta, yra piaunamos ilgais peiliais, vadinamomis "machetėmis". Surinktas

kristalų pavidale iškrenta cukrus.

Likusioji masė, vadinamas melasas, vartojama romo gamybai. Čia prasideda visai panašus gamybos būdas į Lietuvos spirito variklose naudotą alkoholiui gaminti. Kai gaunama maždaug 60-65% alkoholingumo, tada skystis pilamas į ažuolines statines ir paliekamas taip vadinamam "ilgam miegui". Per tą laiką ažuolines statines, čia vadinamuose "puncheons" skystis įgauna slaptą romo savybę. Jų kiekybė ir kokybė priklauso nuo "puncheons" savybių, o svarbiausia nuo ilgo ir ramaus "miego". Todėl daug romo rūšių, stovi "puncheonuose" 12-25 metų. Viena čia reikia pabrėžti, kad Jamaikos romas negali būti jaunesnis kaip 5 metų amžiaus. Juo ilgesnį laiką jis "išmiega" geroje ažuolinėje statinėje, juo daugiau jis įgyja malonaus gaivinančio skonio ir savotiško prieskonio.

Bet be ažuolinių statinių, įtakos romo savybėms ir skoniui, dar labai svarbią reikšmę vaidina romo gerųjų privalumų egzaminatoriai. Nuo jo sprendimo ir gilios patirties priklauso ne tik to gėrimo vartotojų išlepinto skonio patenkimas, bet labai dažnai ir gamybinės firmos ateitis. Jei egzaminatoriai sugeba vertyti spalvą išskirti ir išsąsą metų eilę tą pačią romo kokybę užtikrinti, — tai firmai pasisekimas pasaulinėje rinkoje yra užtikrintas.

To to, kai egzaminatoriai apsprendžia romo skonį, spalvą ir įvairių prieskonių kiekį, romas mašinų pagalba pilstomas į butelius, antspauduojamas ir kraunamas į laivus, kad pasiektų vartotojus.

(Bus daugiau)

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Nuo šių metų liepos 1 dienos dividendai yra pakelti iki 4¼.

MUTUAL Federal SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanas, Pres.

Darbininkai paruošia romo statines "ilgam miegui".

DAR TRYS VALANDOS NAKTIES (18)

DESZŐ ÁRVAY

Dėl laisvės ir meilės nesiderama...

Vyresnysis leitenantas Budahazy pasidavė. Jis atsakė į visus Kuzino klausimus. Rytui auštant, pasirašė baigiamąjį protokolą. Kuzinas davė jam dešimt cigarečių, dešimt degtukų ir gabioliuką dėžutės degtukams uždegti.

--Ar dar turite kokį norą?

--Miegoti.

--Daugiau nieko?

Budahazy blankiai šyptelėjo.

--Joti, -- pasakė jis, -- pajuoti geru arkliu.

--Tamsta, vyr. leitenante, galbūt esi geras raitelis, bet menkas arklių žinovas.

--Kodėl?

--Tamsta jojai senu kuinu. Jis buvo ožiutas, o tamsta galvojai, kad jis karštakraujis.

--Ir dėlto mane nuteisėte?

--Teismas paskelbė sprendimą. -- Kuzinas atsistojo. -- Jeigu aš galėčiau nuteisti, tai pasodindčiau tamstą ant nusisusio Horthy kuino ir kaip Don Kichotą pasiųsčiau į vakarus, iš kur tamsta atėjai.

--Tamsta komunistas! -- pasakė Budahazy.

--Nuo šiandien gali miegoti kiek tik nori, -- atsakė Kuzinas, nemažiau pavargęs, kaip vyresnysis leitenantas.

Kai durys užsidarė paskui Budahazy ir prižiūrėtoją, Kuzinas nuleido galvą ant rašomojo stalo. Nesiliaujantys tardymai ir jį nuolino. Ant miego slenksčio jis vėl išgirdo: "Tamsta komunistas!" Bet tai buvo Ilonos balsas, švelnus ir liūdnas. Ir mergina glostė jo plaukus. "Vargšas komunistas!"

Garsiai suširškė telefonas. Kuzinas apsidairė. Telefonas buvo tikrovė. Jis paėmė ragelį.

--Kovacs, tardytojas.

--Kalinė Farkasch 238 celėje bandė nusižudyti, -- kažkas rėkė ragelyje.

--Kaip?

--Pasismaugti. Prašau, įsitinkite pats, mes palikome kilpą iš šilkinų kojinių.

--O kalinė?

--Įdėta į "marškinius".

--Aš ateinu.

*

"Marškiniai" buvo iš brezentos, panašūs į moterių darbo kostiumą, kurio rankovės ir kiškos buvo apsiutos diržais. Iškarpa kaklui, plati ir apsiūta oda, negali atimti kvapo, net stipriai suveržta. Rankos ir kojos surišamos kryžiumi ant nugaros, dešinioji ranka su kairiąja koja, kairioji ranka su dešiniąja koja. Taip bejėgiškai gulė Ilona ant narų. Jos liemuo išlenktas, kaip piau tuvas.

--Atrišti, -- sako Kuzinas.

--Ar galiu duoti patarimą? -- klausia prižiūrėtojas.

--Na?

Prižiūrėtojas atverčia Iloną ant pilvo. Rankos ir kojos surištos ant nugaros, kaip styga įtempia kūną lanku.

--Taip turite ją tardyti, aš galiu diržus suveržti dar per porą skylių.

--Atrišti sakiau.

Paleisdamas diržus, prižiūrėtojas kalba:

--Užvakar naktį buvo kita taip

tardoma, iš karto nenorėjo ji kalbėti, bet su priešpaskutine skykle ji apsi..., ir tai atpalaidavo jos liežuvį.

Ilonos rankos ir kojos bejėgiškai krinta ant narų.

--Palikite mane vieną, -- sako Kuzinas prižiūrėtojui.

Ilona nori pakilti, bet negali. Sąnariai yra užtirpę, jie neklauso. Ji pasuka galvą į sieną. Ant lango rankenos kabo kilpa. Kojinė susukta į virvę. Kuzinas atriša ją ir įsikiša į kišenę. Ilona pasijudina. Jis nutraukia "marškinius" nuo jos krūtinės.

--Ar galite stovėti?

Ilona atsistojo. Ji susvyruoja. Kojos dar užtirpę. "Marškiniai" nukrinta ant žemės. Sijonas prasiškiria virš nuogo kelio; jis perplėstas nuo apačios iki juosmens. Kuzinas sako:

--Pasakyti atnešti adatą ir siūlą.

Ilona jaučia tūkstančius adatų. Kraujas veržiasi, atgaivindamas muskulius ir odą.

--Sėskitės.

Jis nutraukia "marškinius" nuo jos kojų. Kauliukai švelnūs, jis stebi pado išgaubimą, kulnų ir kiekvieno piršto formą. Ilona basas. Gėdos priepuolį jis trenkia kertėn "marškinius". Jie nukrinta šalia atmušto kibiro.

--Ar jau geriau?

Ilona girdi jį iš tolo klausinėjant:

--Kodėl tai padarėte?

Ji vos jį beatpažįsta. Migla prieš jos akis. Ji nori kalbėti. Burna juda, bet joks garsas neprasižveržia pro lūpas. Kuzinas sukrėtas. Jai reikia ramybės. Kas tris minutes šalin pastumiamas špiono dangtelis. Akį langelyje Kuzinas norėtų išdurti.

*

Jo tylus budėjimas padėjo Ilonai įveikti sunkųjį pusvalandį. Dieninės sargybas pakeitė nakties tarnyba. Koridoriuje pasigirdo skambutis. Rytmetinė ruošą prasidėjo kitoje koridoriaus pusėje su nelyginiais numeriais: 239, 237, 235... iki koridorių su kirtimo ir tada šia puse atgal. Daug laiko praeis, iki ateis Ilonos eilė, 238. Budahazy visada yra paskutinis, 240. Jis surūkė vieną iš Kuzino cigarečių, paskui pabėdė Ilonai rytmetinį pasveikinimą. Ji išsitiesė visą jėgą į sieną, duodama įspėjimo ženklą.

--Aš esu jo tardytojas, -- pasakė Kuzinas.

--Žinojau tai.

--Tad daugiau nebekalbėkime apie vyresnįjį leitenantą.

Ilona vėl pažvelgė į Kuziną giedriomis akimis.

--Ką manote daryti su manimi?

Jis išsitraukė iš kišenės kojinių ir paklausė:

--Ar to reikėjo?

Ji tylėjo.

--Turėjote pagalvoti apie savo motiną.

--Taip.

--Ar nėra, kas dar būtų jums prie širdies?

Ji užmerkė akis, jos ilgos blakstienos drebėjo.

--Kas tai yra? -- paklausė jis.

--Vengrija.

--Dėl jos turite gyventi.

Ilona parodė į kaimyninę celę.

--O vyresnysis leitenantas ne?

Kuzinas atsistojo ir vaikščiojo, tartum pats būtų celės kalinys. Ilona paklausė:

--O jei tas Budahazy būtų mergina, dvidešimties metų amžiaus ir labai graži, kurią iš mūsų perduotumėte prokurorui?

Jis sustojo vriešais ją.

--Baronaitė Budahazy.

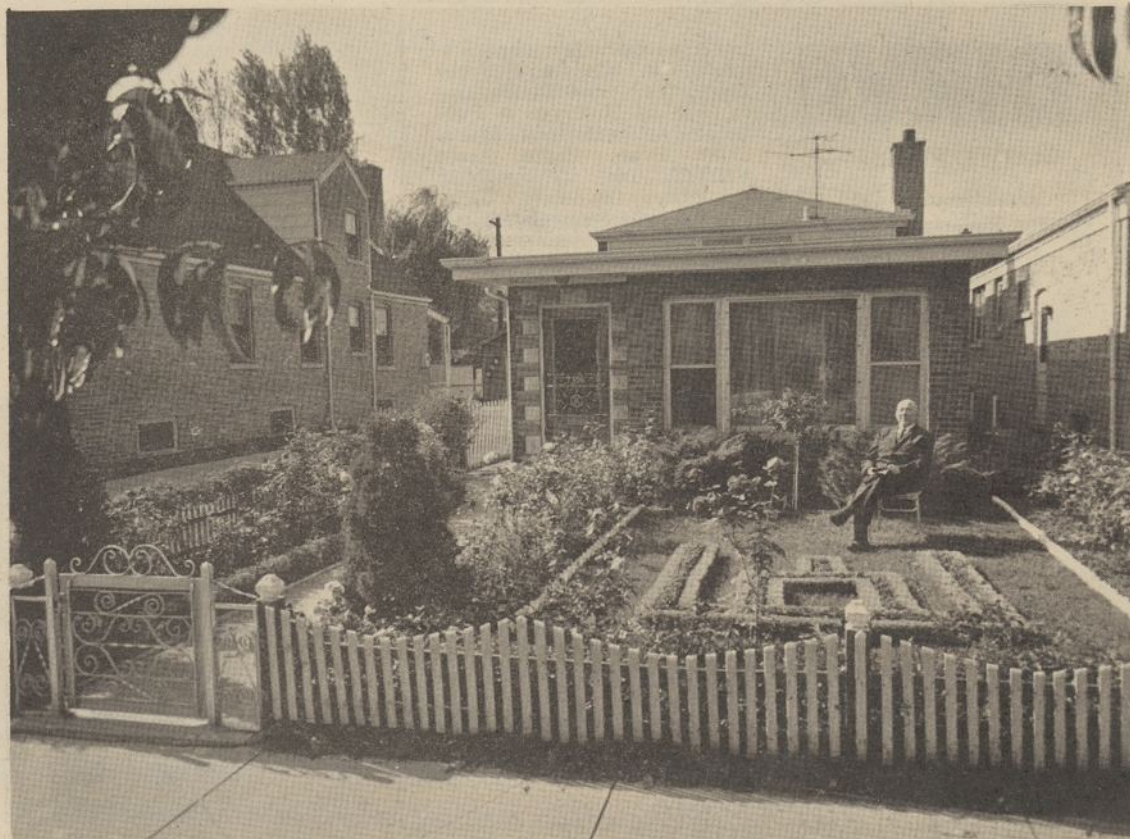
--Kodėl? -- klausė ji.

--Vyresnysis leitenantas Budahazy, -- pasakė Kuzinas, -- buvo agentas, už tai gavo pinigų ir rizikavo galva, kaip kiekvienas agentas.

--Horthy karininkai, baronai ir magnatai jau nebėra blogi akysė, kurie jus pergyveno.

--Ką pergyveno?

--Nebus užmiršta ką keturiasdešimt penktaisiais mes pergyvenome. To niekas negali atleisti. Nieko negelbės, nors ir bus vaizduojama, tartum nieko nebuvo atsitikę. O kas šiandien?

Ūkininkas Adolfas Kriaučeliūnas prie savo namo užsivestame lietuviško stiliaus gėlių darželyje.

KUR RAUSTA ŽEMČIŪGAI, KUR RŪTOS ŽALIUOJA

Alf. Indreika

Praeivio dėmesį patraukia puošnus, dailia tvorele aptvertas darželis, esąs Chicagoj, 7306 S. California g-vėj. Pirmiausia krinta į akis gana originalus darželio užvedimas ir jo pavyzdingas sutvarkymas, labai ryškiai išsiskiriančiu lietuvišku stiliumi.

Būdingiausia, darželis įrengtas ne užpakalinėje namo pusėje, kaip čia dauguma vadina backyard, bet priekinėje, atseit kaip ir Lietuvoj, veik be išimties, darželiai buvo rengiami.

Gyvenamojo namo prieky, vietoj standartinės ir monotoniškos pievelės, auga mėgiamiausios lietuvių gė-

lės: žaliuoja rūtos, žydi bijūnai, tulpės, narcizai, gvazdikai, nasturtos ir kt. Ir tarp tų trumpai žydinčiųjų, tiesiasi tų visų gėlių karalienių — rožių eilės. O pačiam darželio vidury, iš gėlių sudarytam žaliai dugne, žėri garsiosios Lietuvos praeities simbolis — Gedimino stulpai. Ir viskas taip natūralu ir patrauklu, kad nejučiomis pasijunti, tarytum gyveni šaly, kurioj plačiai aidėjo garsai: kur rausta žemčiūgai, kur rūtos žaliuoja...

Praeiviui lietuviui nebereikia nė teirautis, kokios ten tautybės gyventojas. Tik žvilgtelį į darželį ir taria: čia gyvena lietuviai. Ir tikrai, ten gyvena lietuviai ūkininkai Antanina ir Adolfas Kriaučeliūnai, iš žyni vienik., žaliosios valsč., Vilkaviškio apsk.

Panašaus gėlių darželio netenka laikyti vien tik mėgėjiškumo sritimi. Jis turi bendresnės ir gilesės prasmės. Tai tarytum mažytė Lietuvos dalelė, perkelta į tolimą, svetimą žemę, bet, lyg negestąs žiburėlis, spindintis savąja, natūralia spalva. Tatai gyvas savųjų papročių, atsparumo ir savitumo liudininkas ir gaidintojas.

Nesunku įsivaizduoti jei ir daugiau aplinkoj gyve-

nančių lietuvių panašius darželius užsivestų. koks būtų patrauklus ir tuo pačiu pamokas pavyzdys ne tik aplikos gyventojams, bet ir priaugančiajai mūsų kartai, Lietuvos nemačiusiai.

Antanina ir Adolfas Kriaučeliūnai gana pažangūs ūkininkai, suvalkiečiai. Jų vidutinio didumo ūkis — žyniai, žaliosios valsčių nepriklausomos Lietuvos laiku pirmavo aukšta olandų veislės karvių produkcija, išsiskiriančiu laukų ūkio našumu ir apskritai, pavyzdingu susitvarkymu. O čia, atskirtiems nuo gimtosios žemės, darželis primena laikus, kai laisvalaikio valandomis, po sunkių dienos darbų, niuniuodami dainelę, guosdavosi:

Rūtų darželis tai mano skarbas,
Jaunų dienelių poilsio darbas...

O ir dabar vasaromis, vakarop, kai tik miesto triukšmas aptyla ir įkyrieji dienos karščiai kiek atsileidžia, Kriaučeliūnus dažniausia išvysi kvapiajam daržely vakaro vėsoj besigaivinčius. Dabartiniu metu ūkin. Kriaučeliūnai, nežiūrint vyresnio amžiaus, tebėra kupini energijos ir jauni dvasia. Jie gyvai stebi J. A. V-se ūkinį gyvenimą, lanko ž. ū. parodas, ir apskritai, domisi ūkio pažanga. Pažymėtina, kad tvirtai laikosi savųjų papročių bei lietuviams įprastojo svingumo ir viltingai žvelgia ateitin — kada vėl galės panaudoti savo sumanumą ir didžią patirtį sugriautam Lietuvoj ūkiui atstatyti.

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

J. Dagys

Sužeistas Vilniaus kunigaikštis (Medis)

MANO TĖVŲ ŽEMĖ

LIETUVA.

VL. VIJEIKIO

438 puslapiai
1200 iliustracijų.

Knyga, kuri tinka visiems. Seniems ir jauniems. Geriausia priemonė pažinti savo tėvų žemę. Senimas čia ras daugybę brangių gimtosios žemės prisiminimų. Jaunimui — puiki priemonė pažinti savo tėvų žemę.

Tuoju užpildykite atkarpą ir pasiųskite:

TEVIŠKELĖ, 4346 S. Western Ave., Chicago 9, Ill.

Prašau prisiųsti man knygą "Mano tėvų žemė Lietuva". Siunčiu \$7.00.

Pavardė

Adresas

KALĖDOS IR NAUJI METAI ARTĖJA

SIŪSK DRABUŽIŲ DOVANŲ SIUNTINIUS SAVO DRAUGAMS IR GIMINĖMS! SIŪSK DABAR -- SIŪSK PER

Cosmos Parcels Express Corp.

Licensed by Intourist

Kiekvienas siuntinys apdraustas. Pristatymas garantuotas. Gavėjas nieko nemoka

Visuose mūsų skyriuose yra rudens ir žiemos reikalingi dideli pasirinkimai daiktų žemomis kainomis. Aplankykite mūsų jums artimiausį skyrį, kur gausite visas informacijas.

NEW YORK 3, N.Y., 39 - 2nd Avenue -- Tel: AL 4-5456
BROOKLYN 7, N.Y., 600 Sutter Avenue -- Tel: DI 5-8808
LAKEWOOD, N.J., 126 - 4th Street -- Tel: FO 3-8569
PATERSON 1, N.J., 99 Main Street -- Tel: MU 4-4619
NEW HAVEN, Conn., 6 Day Street -- Tel: LO 2-1446
PITTSBURGH 3, Pa., 1015 E. Carson Street -- Tel: HU 1-2750
WORCESTER, Mass., 174 Millbury Street -- Tel: SW 8-2868
HAMTRAMCK, Mich., 9350 Jos. Campan -- Tel: TR 3-1666
CLEVELAND 13, Ohio, 2683 W. 14th Street -- Tel: TO 1-1068
CHICAGO 22, Ill., 2222 W. Chicago Avenue -- Tel: BR 8-6966
CHICAGO 29, Ill., 2439 W. 69th St. -- Tel: WA 5-2737
SAN FRANCISCO, Cal., 2076 Sutter Street -- Tel: FI 6-1571
NEWARK 3, N.J., 428 Springfield Avenue -- Tel: BI 3-1797
PHILADELPHIA 41, Pa., 4925 Old York Rd. -- Tel: DA 4-4401
WATERBURY, Conn., 6 John Street -- Tel: PLaza 6-6766
GRAND RAPIDS, Mich., 414 Scribner Ave., N.W. -- Tel: GL 8-2006

PASSAIC, N.J., 211 Monroe Street -- Tel: PR 3-0979
DETROIT, Mich., 7300 Michigan Avenue -- Tel: VI 1-5355
VINELAND, N.J., West Landis Avenue, Greek Orthodox Bldg. Šis skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais

NOW! **4 1/4%** PER ANNUM

on ALL ACCOUNTS

4 1/4% EARNING ON PREPAID SAVINGS

Effective Jan. 1, 1960
FREE ALUMINUMWARE WITH \$500.00 OR MORE

ST. ANTHONY
SAVINGS & LOAN ASS'N.
1447 S. 49 Court, Cicero, Ill.
Tel. Bishop 2-1397
HOURS: MONDAY 9 to 8
TUESDAY, THURSDAY, FRIDAY 9 to 5
SATURDAY 9 to 1
WEDNESDAY CLOSED

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinė kolegija sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Tikrovė ir svajonė

Trimitai tebegaudžia

Kartais imi galvoti, kad rinkiminė karštligė nesi- baigė, kad propagandinės grumtynės pratęstos net iki 64-tųjų. Vis tai visuomenės formuotojos — spaudos nuopelnas, kuri dar noriai ir su atsидėjimu seka ir analizuojaėjimus, laimėjimus ir pralaimėjimus.

Vienas "reziduojantis svetimšalis" gana aktyviai reiškesi rinkiminės kovos fronte. Antrasis norėtų reikš- tis po rinkimų, kai "šaukštai jau po pietų". Kaip tik toje popietinių šaukštų problemoje galima įmatyti gražių, vil- tingų pragiedrulių. Gal tai tik klystkelių ugnelės, bet skaidrios ir malonios. Ne tik viliojančios, rodos, ir pras- mingos.

Ir vis svetimi

Dažnai pakalbame, — o ir spaudoje nereta užtikti, — kad reiktų suglaudinti gretas. Pasigendame vienybės, lyg nebūtų bendro ir to paties tikslo. Kartais nerandame ke- lio tik savojo takelio besilaikdami.

Pritrūksta mums ir motinų prie ratelio, kad vaikus išmokyti lietuviškai bent paskaityti, kad atvertų duris, bent per plyšį, į tą nuostabių mūsų tėvų žemės vaizdą. Sukame galvas, daužomės į šalis ir niekaip nepajėgiame pralaužti mus supančio žiedo.

O rodos, visa tai netaip jau sunku, kai probėgomis stabteli ties tik ką pasibaigusios rinkiminės kovos barais. Buvome suglaudinti, išrikuoti ir paskirstyti į dvi grupes, kad išgelbėtume Ameriką nuo pražūties. Maišytos grupės, margos ir įvairiaspalvės lietuviškų politinių įsitiki- nimų prasme, bet tik dvi.

Štai ką mums rodo svetimieji, kurių svetingoje šalyje radome prieglobstį, patogumus, naujus papročius ir gau- sų gerybių ragą. Be abejonės, neturime pamiršti ir pla- čios laisvės, — ką nori galvok, kaip nori gyvenk!

Veiksniai be tarinio

Negali būti jokios abejonės, jog gerai, jei tampame respublikonais ar demokratais, kuriame komitetus, įsivė- liame į partines rietenas ir visu lietuvišku užsidegimu metamės į kovą. Pasilikime tokie kovingi ir lietuviškame gyvenime. Ne tik kovingi, bet ir logiški. Jei Amerikai išgelbėti nuo pražūties teradome tik dvi kryptis, tik du kelius, tebūna ir lietuviškame gyvenime tai prasminga ir gal vienintelė išeitis.

Išsitaria kartais kai kas, lyg pasijuokti norėdamas, jog turime veiksmų eilę, bet be tarinio. Pasako ir sopū- linga šypsena palydi. Išskyla tuoj mintis, kad būtų daug sveikiau, jei būtų vienas tik veiksmas su tariniu. Tik tada bus ir sakinyas prasmingas, kuris apims visą lietuvišką gyvenimą, senus ir jaunus, politiką ir kultūrą, anot dai- niaus, arklą, knygą ir lyrą.

Saldi tad pasilieka ta mintis, kad atsirastų tik dvi lietuviškos kryptys ir viena lietuviška "prezidentūra", kad galėtumėm pasakyti, kaip tas Chicago rabinas, jog kovojome kietai dėl vadovybės, turėjome nuomonių skir- tumus, o dabar turime "prezidentūrą" — vieną lietuvišką politinės, kultūrinės ir visuomeninės veiklos veiksnį.

Argi tai tik svajonė? Prisiminus šiuotražio pasakėčią tai yra daugiau į teisybę panašu.

A. Šantaras

AR NEPASIKARTOS "VIENIJANTIEJI" MOTYVAI

Prieš keletą mėnesių Det- roite valstiečių liaudininkų sky- riaus pirmininkas Dr. K. Kar- velis skelbė apie Detroito ren- giamą M. Sleževičiaus minėji- mą. Esą, minėjimas bus pra- vestas lietuvių vienijančioje dvasoje, ieškant vienijančių, bet ne skaldančių motyvų.

Labai gaila, bet minėjimas buvo prarastas senų politinių sąskaitų suvedinėjimo dvasoje, o vėliau kai kurioje spaudoje ir iš- juokimu.

Dabar vėl skelbia tuos pačius vienijančius motyvus Steigiamojo Seimo minėjimo proga. Šį kartą tai daroma Detroito Lietuvių Or- ganizacijų Centro vardu.

Idomu, į ką dabar pavirš tie "vienijantieji" motyvai. Man- čiau, kad panašioms daktarams ir kitokiems veikėjams, prieš minėjamą vertėtų pasiskaityti

"Lietuvių Dienų" straipsnį apie kultūrinį politikavimą. Ten sa- koma: "Labai reikia saugotis paprastų peštukų, kurių visada būna, bet kurie mūsų sąlygose labai pavojingi".

Jei tie Detroito paprasti peštu- kai susitvarkytų, nereikėtų abe- joti, kad skelbimai laikraščiuo- se sau, o minėjimų įvykiai vėl sau.

B. B.,
Detroit

DĖDĖ PASAKORIUS VIS NUŠNEKA

Iš seno pažįstame Naujienų grausmingus pamokslius savo politiniams priešams (prie tos kategorijos priklauso veik visi naujieji ateiviai). Tų pamokslių rašytojas Dr. P. Grigaitis no- rėtų burnas užčiaupiti dar joms neprasižiuojus.

Tikrų nesamonių dėdė pasa- korius prirašė editoriale apie Michigano gubernatoriaus pasky- rimą valstybės sekretoriaus pa-

dėjėju Kennedy vyriausybė, "... jam nurodymus galės duoti tik pats prezidentas, o ne valsty- bės sekretorius". (Naujienos, lapkr. 2 d.) Valst. sekretorius turi savo žinioje šešius tokius Williamsus.

William užsienio politikoj yra tikras naujokas. Ir šis naujokas lakstys pas prezidentą, aplenk- damas valstybės pasekretorių ir patį sekretorių. Tokios Grigaičio šnekomis vargu patikės ir Brigdeporto bobelės.

Nekokių Amerikos teisės ži- novu pasirodė dėdė pasakorius ir kitame editoriale apie Rusi- jos šnipus Amerikoje (Naujienos, gruodžio 1 d.) Suimtas šnipas Igor Melech reikalavęs pripa- žinti imuniteto teisę, bet teisin- gumo departamentas jo reika- lavimą atmetęs.

Lyg ir įžeidimas Amerikos de- mokratinės santvarkos kaibant apie tokią teisingumo departa- mento galią. Melecho imuniteto klausimą sprendė federalinis teismas New Yorke. Šiuo klau- simu fed. teismas buvo tos pat nuomonės, kaip teisingumo de- partamentas. O kitu klausimu — paleisti, ar nepaleisti Melechą už užstatą, fed. teismas davė priešingą teisingumo departa- mentui sprendimą. Melechą pa- leido iki teismo už \$50,000.

D. P.,
Chicago

NEPRARASKIT GERŲ IR GERESNIŲ

Berinkdami tris geriausius skaitytojus, nepraraskit tris de- šimtis geresnių ar tris šimtus gerų skaitytojų.

E. B.,
Chicago

TAI BUVO PRIEŠ 26 METUS... Lietuvos karo aviacijos eskadrilė, vadovaujama aviacijos virši- ninko gen. A. Gustaičio, 1934 m. aplankė beveik visas Europos sostines: Stockholmą, Kopenhagą, Rotterdamą, Londoną, Paryžių, Vieną ir Maskvą. Nuotraukoje Lietuvos lakūnai Rotterdame 1934 m. birželio 28 d. Vidury -- gen. A. Gustaitis ir Lietuvos Garbės Konsulas Rotterdame dr. W. Penn. Dešinėje stovi kap. Romas Marcinkus, kuris, prasidėjus II pas. karui, buvo įstojęs į britų karo avia- ciją, pateko į vokiečių nelaisvę ir bėgant buvo vokiečių sušaudytas. Skridimui buvo naudojami Gustaičio konstrukcijos Lietuvoje gaminami Anbo lėktuvai.

VACLOVAS SIDZIKAUSKAS BRAZILIJoje

(Atkelta iš 1 psl.)

— Malonėkite painfor- muoti, kas šiuo metu yra daroma ir kas ateityje nu- matyta daryti Pavergtųjų Europos Tautų išlaisviniso srityje?

— Mūsų šių dienų užda- viny — iškelti mūsų vals- tybių išlaisvinimo bylą Jungtinėse Tautose ryšium su J. T. Generalinės Asemb- lėjos šios sesijos darbotvar- koje įrašytais šiais klau- simais: 1) kolonizmo visose jo formose panaikinimas, ir 2) Vengrijos klausimas. Da- rome taip pat žygių, kad Europos pavergtosios dalies klausimu pasisakytų ir gruodžio 16 d. prasidėsian- čioji NATO valstybių už- sienų reikalų ministerių konferencija.

— Šiuo metu įvairios Af- rikos tautos gavo laisvę ir nepriklausomybę, ar yra vilčių, kad už "geležinės už-

dangos" Lietuvos ir kitų pavergtųjų Europos tautų išlaisvinimo perspektyvos pagerės?

— Tamstos suminėtos perspektyvos logiškai, jei iš

viso logika gali būti taiko- ma šių dienų tarptautinei politikai, turėtų pagerėti. Mes reikalaujame, kad būtų lygus mąstas — tautų ap- sisprendimo teisės gerbi-

Buv. Lietuvos Steigiamojo Seimo narys Kazys Vosylus su mūsų bendradarbiu St. Vincevičium Brazilijoje.

K. Vosyliaus nuotrauka

mas, pašalinimas svetimo valdymo arba užkorimo ga- lingesnės valstybės politi- nės valios silpnesnei valsty- bei ar tautai, nepriklausom- ybės ir laisvės dėsniui, ka- rinės okupacijos panaikini- mas — būtų taikomas ir Centro bei Rytų Europos valstybėms, buvusioms ne- priklausomomis antrajam pasauliniam karui praside- dant ir turinčioms šimtme- čių laisvės, valstybingumo ir kultūrinės bei ekonomi- nės pažangos tradicijas, kaip kad tai šiandien daro- ma Afrikos tautų ir taute- lių atžvilgiu. Kitais žodžiais tariant, mes jaučiamės turį teisę ir pareigą reikalauti, kad būtų padarytas galas ne tik vakarietiškam, bet ir sovietiskam kolonizmui visose jo formose ir apraiš- kose. O juk sovietinė kolo- nizmo sistema yra kur kas aršesnė ir pasaulio taikai pavojingesnė, kai dabar iš- mirstančioji vakarietiškoji.

S. Paulo lietuvių kolonijoje

PET Seimo Pirmininkas p. V. Sidzikauskas S. Paulo lietuvių kolonijoje pabu- vos kelias dienas, bet ta proga lankėsi lietuvių orga- nizacijose, vietinių laikraš- čių redakcijose bei įstaigo- se. Lapkričio 26 d. Lietuvos Konsulas S. Paulyje A. Po- lišaitis savo rezidencijoje V. Sidzikauskui padarė priėmi- mą, kuriame dalyvavo dide- lis būrys kolonijos veikėjų ir šiaip lietuvių.

Lapkričio 27 dieną L. K. B e n d r u o m e n s m o k y k l o s salėje PETS Pirmininkas padarė platų pranešimą, į kurį susirinko nemaža lietu- vių. Lapkričio 28 d. vakare V. Sidzikauskas išskrido į Rio de Janeiro, kur buvo priimtas Brazilijos užsienių reikalų ministerio Horacio Lafer.

Visi svarbesnieji Brazil- jos dienraščiai gana plačiai paminėjo V. Sidzikausko apsilankymą.

Sveikink savo artimuosius per Dirvą

Artimųjų daug, o visiems tikrai nespėsi parašyti svei- kinimo kortelių. Pasveikink juos per laikraštį. Tokį svei- kinimą skaitys tūkstančiai Dirvos skaitytojų, jų tarpe skaitys ir jūsų artimieji. Ir kainuos nedaug. Už sveiki- nimą, kuris tilps į dviejų Dirvos skilčių ir dviejų co- lių aukščio plotą, jūs mokė- sit tik \$5.00. Tai pats pi- giausias ir daugiausia as- menų pasiekiantis sveikini- mo būdas. O neabejotina, ir savam laikraščiui parama.

Ypač šiuo sveikinimo bū- du turėtų pasinaudoti lietu- viškos organizacijos.

Š v e n t i n i a i sveikinimai, kad laiku pasiektų skaity- tojus, Dirvos redakcijoje turi būti gauti iki gruodžio mėn. 10 d. Iki to laiko at- siųstį šventiniai sveikinimai bus laiku į laikraštį įdėti ir laiku pasieks skaitytojus.

• Knygų išpardavimas, ku- rį vykdė Gabijos leidykla, haigiasi gruodžio 31 d. Pra- turtinkit savo biblioteką geromis knygomis, perkant jas pigiai. Sarašų prašykite šiuo adresu: Gabija, 87-85, 95 St., Woodhaven 21, N. Y.

* Laoso premjeras Phouma kreipėsi į JAV, prašydamas su- stabdyti ginklą ir šaudmenų siun- tas antikomunistiniams gen. No- savano sukilėliams. Suklėliai kautynėse su vyriausybės kariuo- mene laimėję teritorijas, Vy- riausybė gavo pirmąją sovieti- nės pagalbos siuntą.

START A Cleveland Trust CHRISTMAS ACCOUNT NOW!

SAVE ALSO FOR

- Education
- Insurance
- Home
- Automobile
- Vacation
- Taxes

Every Other Week

DEPOSIT... HAVE

\$200 25 TIMES... \$50

\$400 25 TIMES... \$100

\$1000 25 TIMES... \$250

WE WELCOME YOUR SAVINGS

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

Akimirksnių kronikos

Bronys Raila

Piliečiai, ar kampininkai...

Labai atsiprašau, kad jau keletą kartą vis cituoju DIRVOS Nr. 124 vedamąjį. Jis buvo trumpas, bet labai būdingas pasisakymais, kuriuos reikėtų kiek daugiau išnagrinėti.

Jo pagrindinė idėja buvo tokia: jei Kennedį išrinktų prezidentu, jis juos bus, kągi bepadarysi, o jei išrinktų Nixoną -- jį sveikinsim... "Bet tuo pačiu dar nereikia, kad jei prezidentu bus išrinktas R. Nixonas ir savo vedamą politiką pasuks lietuviams ir Lietuvai nepalankia kryptimi, kad mes tylėsime. Ne, Mes kelsim visas negeroves, kaip ir anksčiau kėlėm. Mes nesam linkę nutylėti nė vieno žingsnio, kuris mūsų tautos kelią sunkintų ir esamą vergiją ilgintų. Ir jei, sakysim, būtų išrinktas J. F. Kennedy, ir jis ką gero mūsų tautai ir valstybei padarytų, mes būsim pirmųjų, padėkų reiškiančių, eilėje".

Šioje idėjoje ryškiai atsispindi trys mums būdingi dalykai:

1. Į Amerikos lietuvių mes rebežiūrime, kaip į užsieniečius, tautinę svetimšalių ir kitataučių mažumą, šiame krašte pastoviai gyvenančią.

2. Mes nusistatę palaikyti ir pagirti tik tokius Amerikos prezidentus bei atsakingus politikus, kurie padarys "ką gero mūsų tautai ir valstybei".

3. Už tokio gero padarymą mes jiems reikšime padėką. O jei jie savo politiką "pasuks lietuviams ir Lietuvai nepalankia kryptimi", mes netylėsime ir kelsim visas jų negeroves...

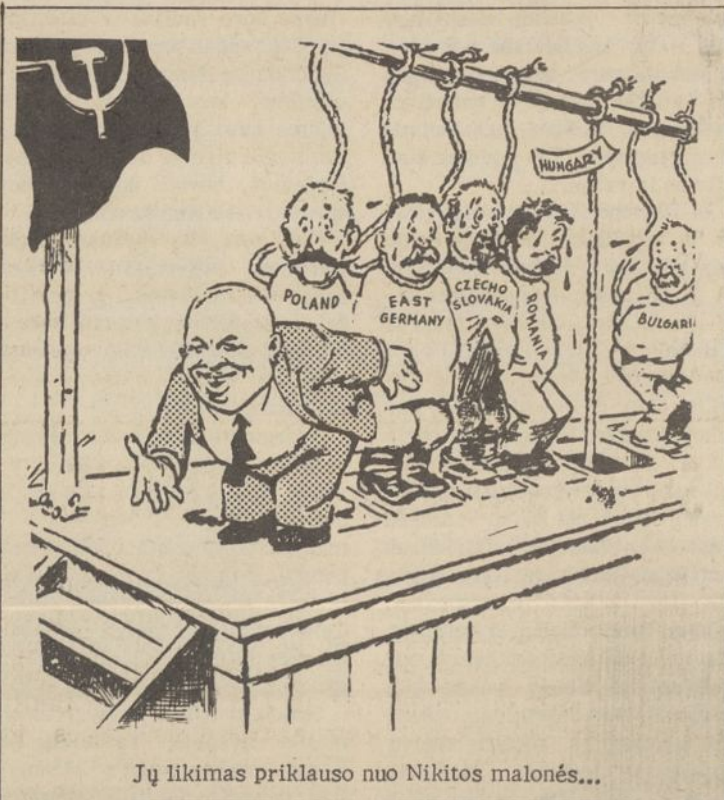
Kiek bebūtų, lietuviškai žiūrėti, gražūs ir moralūs šie nusistatymai, bet man rodo, -- jie labai aprėžia ir susiaurina lietuvių politinę veiklą Amerikoje ir gal net ją nulemia aiškiam nesėkmingumui. Turbūt dar reikėtų juos perkratyti. Šia proga siūlyčiau pagalvoti apie truputiuką kitokias idėjas ar bent kitokio nusiteikimo būdus.

Man būtų abejotina, ar verta taip įsakiniai dalyvauti Amerikos valdžios rinkimuose ir jos politikoje, kaip užsieniečiams ir tautinei mažumai. Ir daugiau negu abejotinas atrodytų tokio dalyvavimo sėkmingumas bei realumas: norėti, kad amerikiečių tautos ir valstybės išrinktieji vadai "ką gero darytų" kitai tautai ir valstybei, t.y. lietuviams ir Lietuvai. Jie visada tesieks gero ir pirmiausia viską darys tik savo tautai ir valstybei. Net tokios gausios tautinės "mažumos", kaip žydai, italai, prancūzai, airiai, ispanai vokiečiai ir angliai, bendrai paėmus, taip Amerikos politikoje nedalyvauja ir taip nuogintai nestato savo specifinių interesų. Jeigu stato, tai tuo pačiu išsijungia iš bendrojo Amerikos politikos intereso. Visi pirmoje eilėje dalyvauja, kaip Amerikos piliečiai, vadinasi, amerikiečiai. Amerikos bendroji politika yra visų jos piliečių reikalas, teisė ir pareiga. Taip pat prezidento pareiga yra tą politiką sąžiningai vykdyti, ir net nėra reikalo jam už nor-

malios pareigos atlikimą reikšti ypatingas padėkas. Didžiausia padėka yra -- jo ir kitų jo partijų kandidatų perrinkimas.

Dalyvaudami Amerikos politikoje sušakniupabrėžimu, kaip kitataučiai, t. y. ne kaip amerikiečiai, o tik kaip kitos tautos ir valstybės reikalų gynėjai, mes virstame lyg kokie užsieniniai agentai ir tuo būdu patys sau ir amerikiečiams sudarome gana keblią padėtį. Mes iššaukiame jų antonizimą, nepasitikėjimą, svetimumo ir šaltumo atmosferą ir tuo patys nusmerkiame savo pastangas nepasisekimui.

laisvo, demokratinio pasaulio kontraversoje. Mes galime ir turime prisidėti, kad jis greičiau būtų surastas ir giliau įtvirtintas amerikiečių sąmonėje. Jis siektinas per nuolatinę mūsų politinę veiklą abiejose partijose, visuomenėje, spaudoje, draugijoje, -- diskutuojant, kritikuoiant, argumentuojant, ne kaip kokiems užsienio agentams, tautinei mažumai, bet kaip Amerikos piliečiams ir amerikiečiams. Išigijus daugiau įtakos, prisidėjus prie šio pagrindinio visos Amerikos intereso suradimo ir įtvirtinimo, automatiškai būtų patar-

Mes veikiamo, lyg Amerika būtų tik jų, o ne ir mūsų valstybės, o mes jos lygiateisiai piliečiai. Ameika gi ėjo, eina ir eis ne už Lietuvą, Lenkiją, Airiją, Izraelį, bet už Ameriką, už savo interesus. Kiekvieną specifinį mūsų reikalą mes turime mokėti įtrikuoti į bendruosius Amerikos interesus, -- tik tada jis vis aktyviosios politikos svaria dalimi.

Tik tuo būdu, man rodo, gali pasireikšti rimtas ir realus mūsų dalyvavimas Amerikos politikoje. Mūsų reikalavimai iš Amerikos prezidento "išvaduoti Lietuvą" ar "pakelti geležinę uždangą", -- vadinasi, sukelti naują pasaulinį karą, -- yra, taip dalyką statant, nerealiūs ir naivūs, kaip lygiai ir ALT siūlymai rašyti laiškus, kad sovietų kariuomenė ir policija būtų "ištraukta iš Lietuvos". Tai, žinoma, irgi yra mūsų "politinė veikla", graži, kilni, morali, bet visai tuščia, ir beviltiška, lyg tarsi dar nesuprastume, kad Lietuvos išvadavimas, geležinės uždangos pakėlimas ir raudonosios armijos "ištraukimas" tegali įvykti tik visai kitokiomis sąlygomis.

Kokiomis? Tokiomis, koks bus, koks susidarys ir išsikristalizuos pagrindinis Amerikos interesus dabartinėje sovietinio ir

naujama ir Lietuvai. Šis patarnavimas gali įvykti, tik patenkinant dvi sąlygas:

1. Gera pažįstant mūsų tautos ir visų raudonojo tvano užlietu tautų problemas:

(Nukelta į 6 psl.)

J. Dagys

"Viltis dar gyva" (Medis)

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg. — Cleveland, Ohio

Ofiso telef.: MAIN 1-1773

Rezidencija: OL 7-2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestuose, kreipkitės į mane, gausite pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Skulptorius J. Dagys prie savo kūrybos darbų.

DAGIO DAILĖS DARBŲ PARODA APLANKIUS

Pranys Alšėnas

Medžio skulptūros ir tapybių meno darbų autorius, dail. Jokūbas Dagys, gyvenąs Toronte, Kanadoje suruošė dailės darbų parodą savo namuose 78 Chelsea Ave., kuri tęsis nuo gruodžio 1 iki 11 d.

KIEK ŽINIŲ

J. Dagys gimė 1905 m. gruodžio 16 d. Lietuvoje. 1927 m. baigė gimnaziją. Po to penkeris metus lankė Meno Mokyklą Kaune, kur studijavo skulptūrą ir tapybą. O taip pat ir kitus dalykus, kurie reikalingi norint tapti meno dalykų mokytoju.

1932 m. J. Dagys pradėjo mokytojauti gimnazijose, kaip meno dalykų mokytojas ir dirbo toje srityje iki 1944 m.

Bemokytojaudamas ir norėdamas dar praplėsti meninį akiratį, jis padarė visą eilę išvykų į užsienį: Rygą, Berlyną, Paryžių ir kit.

1944 m. J. Dagys, kaip ir kiti

torių Draugijai ir lietuvių dailininkų organizacijoms.

IŠPŪDŽIAI IŠ DABARTINĖS PARODOS

tūkstančiai lietuvių tremtinių, paliko Lietuvą ir atsidūrė Vokietijoje, 1947 m. persikėlė į Londoną - Anglijon. Tenai išgyveno ketveris metus. 1951 m. atvyko

Kaip jau minėta, ši paroda vyksta paties dailininko privačiuose namuose, Vietos (erdvės),

J. Dagys

"Netrukdyk manęs" (Medis)

į Kanadą ir apsigyveno Toronte. Čia dirba savo pamėgtąjį dailės darbą -- daugiausia medžio skulptūras, nors nemažai tapo ir aliejiniais dažais. Kaip medžio skulptūro, taip ir aliejinė tapyboj, jo darbų yra visokių: realistinių, "semi-abstraktinių" arba -- sukurtų ir visiškai abstraktizmo dvasioj, atseit, modernistiniu stilium. Šiaip J. Dagys, kūnu ir dvasia, yra tik skulptorius. Ir jo paties pasisakymu, prie medžio skulptūros darbų, nežiūrint ir įtempčiausio darbo, jis jaučiasi suradęs poilsį.

Kanadoj gyvendamas J. Dagys dalyvavo visoj eilėj Kanados Skulptorių Draugijos (Sculptors' Society of Canada) ruošų parodų Toronte, Montrealy, Quebec ir kitur.

Dailės Meno Muziejus Montrealyje 1957 m. jo skulptūrą išrinko, kaip populiariausią.

Jis yra dalyvavęs eilėj ir Š. Amerikos lietuvių dailininkų parodų. Priklauso Kanados Sulp-

tiesa, tenai nėra per daug, tačiau neįjuntama ir perdidelio ankštumo. Namas -- atskiras, gražioj aplinkumoj. Prie įėjimo -- lauke jau pasitinka lankytojus vienas didelis (žmogaus ūgio) skulptūrinis kūrinys. Įėjus vidun -- priėngis, salionas ir dar vienas kambarys -- nukabinėti ar nustatyti skulptūros ir tapybos kūrinius. Jų gana daug. Yra kur "akis paganyti". Skulptūros darbų iš viso yra išstatyta net 56 kūrinių. Išskyrus vieną, kuris atliktas aliuminijume (tai "Pavasaris"), visi kiti -- medžio drožiniai.

Parodoje yra labai imponuojančių, kūryba trykstančių ir mažesnio masto kūrinių. Iš aliejinės tapybos darbų dailininkas išstatęs nedaug -- tik vienuolika. Iš jų išsiskiria "Aukštinis ruduo", "Javų laukas prieš audrą", "Tylus vakaras" ir kit.

Šiai parodai atspausstas gana gražus katalogėlis (sulankstomas) su medžio drožinio -- "Viltis dar gyva" reprodukcija.

-- Tai nauja automatinė indų plovimo mašina...

CLEVELANDE ir apylinkėse

• **Metinis Tautinės Sąjungos** skyriaus narių susirinkimas įvyksta šį sekmadienį, gruodžio 11 d., 12 val. Dirvos patalpose. Visi nariai prašomi dalyvauti. Atskiri kvietimai nesiuntinėjami.

• **SLA 14 kuopos** narių susirinkime, įvykusiame gruodžio 6 d., išrinkta nauja valdyba: Alf. Braziulis — pirm., M. Trainauskaitė — vicepirm., L. Mackus — protokolo sekret., M. Misči-

kienė — finansų sekr., A. Šimkūnas — išdėstymas. Kontrolės komisija: M. Jones, M. Dunduraitė ir S. Lazdinis.

Po susirinkimo kuopos narės surengė vaišes, kurios visus narius labai gerai nuteikė. Buvo narių ir iš toliau atsilankiusių, tai Kazys Mazaveckas iš Hiram, Ohio, Anastazija Čiurlionytė-Milienė iš Virginia. Jie gerėjose, kad kuopos susirinkimai pravedami gražia lietuvių kalba.

• **Neringos ir Pilėnų tautų sueiga-laužas.** Gruodžio 11 d., sekmadienį, 12 val., Lietuvių salėje įvyks bendra skautų ir skaučių tautų sueiga — laužas, kurioje

Neringos skaučių tuntas bus perduotas naujai tunti-ninkei.

Maloniai kviečiami atsilankyti skautų-čių tėveliai ir kiti svečiai.

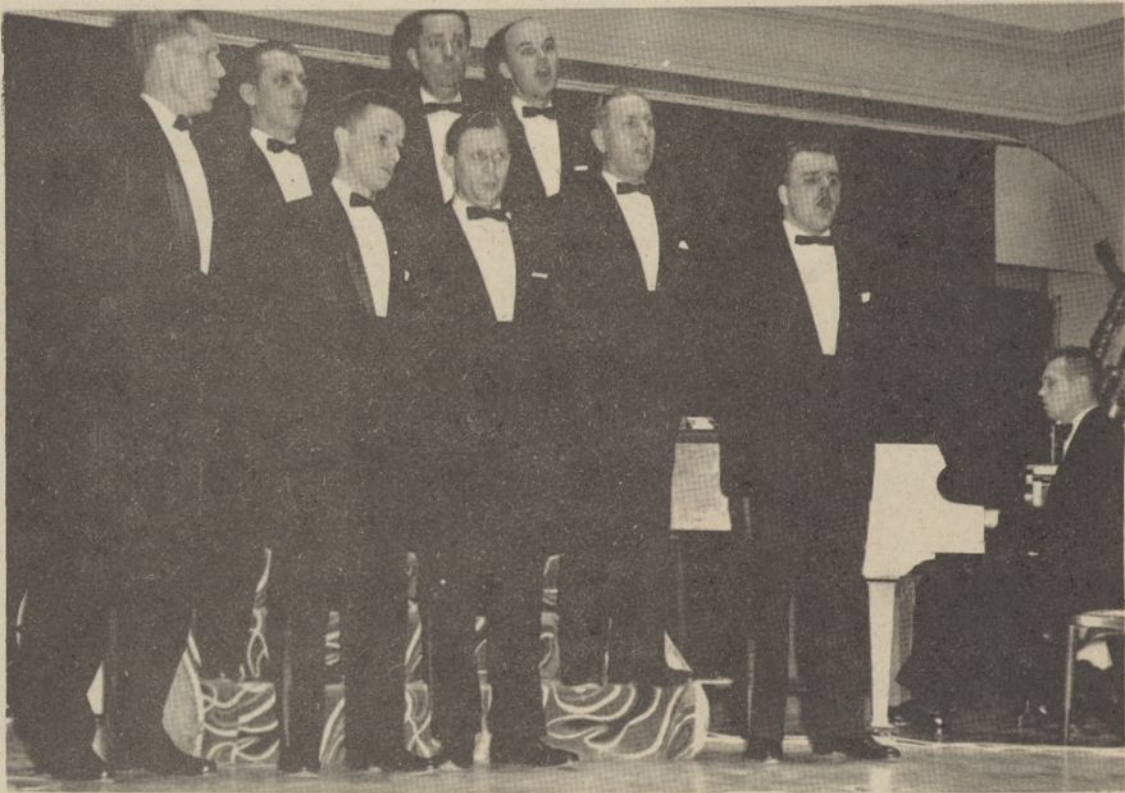
• **Z. Jankus, LB kultūriniam** reikalams prisiuntė 5 dol. auką.

• **LB Clevelando abiejų apylinkių ruošiamo Naujų metų** sutikimo kvietimai jau baigiami išparduoti. Iš 25 stalų yra likę 6. Prašome paskambinti ir laiku įsigyti kvietimus.

• **Dailiojo skaitymo ir deklamavimo varžyboms,** įvyksiančioms gruodžio 11 d., 3 val. 30 min. Šv. Jurgio parapijos salėje, vertinti komisijai pirmininkaus ne Z. Peckus, kaip buvo paskelbta, bet p. Mackialienė. Kiti komisijos nariai: E. Vodopalienė, H. Stasas, A. Gailiūsis ir K. Gaidžiūnas.

P A D Ė K A

L. V. S. Ramovės Clevelando skyriaus valdyba nuširdžiai dėkoja visiems prisidėjusiems prie kariuomenės šventės minėjimo rengimo, kuris įvyko lapkričio 26-27 dienomis: Šv. Jurgio parapijos klebonui kun. Barčiui — už pasakytą pamokslą ir salę, kun. Dzegoraičiui — už minėjimo globą, prof. Jakštui — už paskaitą, Oktetui — už dainas, dail. Raulinaičiui — už paveikslą, muz. Ambrazui — už giesmes, birutietėms — už bufeto tvarkymą ir prisidėjimą aukomis, ponoms — Bilumentalienei, M. i. k. oliūnienei, Garlauskienei, Tamulienei, Čepukaitei-

Pramoginis Čiurlioniečių oktetas, vadovaujamas R. Babicko, jau ne viename parengime savo geru programos išpildymu yra gražiai užsirekomendavęs ir publikos mėgiamas.

V. Plidžiūnsko nuotrauka

Susitiko po 30 metų... Ona Demenienė, nuolat gyvenanti Buenos Aires, Argentinoje, atskrido į Clevelandą aplankyti sesers ir brolio, kurių jau seniai buvo nemačiusi. Nuotraukoje abi seserys su savo dukterimis. Iš kairės Beatrice Demenytė, Ona Demenienė, Marija Kajeckienė, Aldona Kajeckaitė-Jones.

K. Sorokos nuotrauka

Iki paskutinio sovinio...

(Atkelta iš 2 psl.)

vo įsiskverbt tik po ilgas valandas trukusio, sunkaus susišalio pavoriaus krapštymo.

Vakare rusai užėmė aukštumėlę, kurią iš tikrųjų buvo norėję užimti batalionas. Jie atsigaubė minosvaidžius ir priešlėktuvines patrankėles, kurias dienomis šaudė į atskirus žmones. Pajudėti buvo galima tik naktimis, bet kol dar prieš jėgas sudarė pėstininkai ir minosvaidžiai, laikytis buvo įmanoma.

Vieną rytą pasirodė pirmieji tankai. Prieštankinių priemonių batalionas neturėjo. Už mažosios tereno bangėlės užpakalyje stovėjo 88 mm priešlėktuvinis pabūklas. Pasirodžius penkiems tankams, pabūklas atsisakė šaudyti -- neturįs įsakymo, bataliono vadas niršo ir kreipėsi į aukštesnę vadovybę, bet tai nieko negelbėjo, nes už dviejų dienų pabūklas visiškai dingso.

Rusai įsilaužė ir įsitvirtino. Kitą naktį jie buvo išmesti, dieną vėl grįžo. Kiekvieną kartą žuvo po keletą žmonių. Tai buvo pranešta divizijai. Ta įsakė naują priešpuolį.

Bataliono vadas pats nuvyko į divizijos štabą. Tai buvo tas pats bataliono vadas, kurį, kaip anksčiau minėjome, tas pats divizi-

jos vadas žadėjo bausti už savižudybės įsakymo nepaisymą.

--Pone generole, priešpuolis yra beprasmiškas. Naktį mes išmetame rusus, dieną jie vėl grįžta. Batalionas netenka žmonių. Pozicijos neišsilaudojamai blogos. Prašau leisti man atitraukti už tereno bangėlės. Tada tankai galės praeiti, bet juos sekančią pėstiniją galėsiu apšaudyti ir ji neišsivirtins. Arba prašau prieš-tankinių pabūklų.

Generolas buvo nesukalbamas:

--Kiekvienam atveju man šią naktį praneškite, kad įmanoma iš-trenkėte ir liniją tvirtai laikote savo rankose. Baigta.

Batalionas nevykdė priešpuolio ir nieko nepranešė. Rytui auštant, pozicijoje pasirodė divizijos vadas.

--Kodėl man nepranešėte apie įsilaužimo išvalymą?

--Nes nevykdžiau priešpuolio, pone generole. Tai beprasmiškas kraujo liejimas ir...

Generolas nukrito:

--Aš daviau tamstai įsakymą ir tamsta turi jį vykdyti. Puolimą vykdysite šią naktį, supratote?

--Tik su pabūklų parama, pone generole.

Generolas paraudo:

--Tai pažiūrėsim.

Vėliau popietę batalionas atvyko leitenantas iš artilerijos dalinio. Buvo aptarta būklė ir prieš rytą pradėtas puolimas, dviem patrankom paremiant. Puolimo metu žuvo šeštosios kuopos vadas.

Pozicijos buvo II bataliono rankose tik 10 valandų: rusai vėl jas užėmė.

Tai buvo pranešta divizijos vadui:

--Pone generole, yra beprasmiška tuščiai lieti kraują, prašau leisti man atitraukti už aukštumėlių.

Griežtas "ne" buvo atsakymas. Bataliono vadas į tai nieko neatsakė, ir divizijos vadas paklausė:

--Ar supratote?

Dabar griežtu "ne" atsakė bataliono vadas. Generolas pareiškė:

--Jei bent centimetrą atitrauksi, atiduosiu karo lauko teisman.

Pasikalbėjimas dar kurį laiką tęsėsi, bataliono vadas aiškino priežastis, dėl kurių jis nematęs reikalo velti lieti kraują, bet divizijos vadas pakabino ragelį.

Tai buvo paskutinis pasikalbėjimas su divizija, nes tuo momentu buvo nukirstas ryšys. Batalionas nevykdė priešpuolio ir neišlygino lanko. Dvi dienas rusai paliko juos ramybėje, o po to pradėjo naikinamąjį darbą minosvaidžiais, katiušos ir tankai.

Kuo galėjo pėstininkų batalionas atmušti tankus? Žmonės rausėsi gilyn į žemę ir leido prasiausti tankams. Bet tankai buvo greitesni ir lindo giliau į žemę, negu žmonės. Kas liko jų nesumaltas naktį, tuos dieną medžiojo minosvaidžiai, kol pagaliau jau niekas niekas ten nebejudėjo.

Taip žuvo narsaus pėstininkų pulko II batalionas.

(Bus daugiau)

PROMISE A PRINCESS

Phone gifts are fun gifts!

Viršuje yra gražus Princess telefonas. Kalėdų dovana JAI.

Šioms Kalėdoms duokite tiksliai skirtingą dovaną. Duokite telefono patarnavimo dovaną. Smagu duoti... smagu gauti!

Pažadėkite JAI Princess Telefoną... ir užsakykite naują varpo skambutį su telefonu, kad jai būtų linksmesnis telefono skambesys. Pažadėk JAM ekstra telefoną jo kambariui ir pradžiugink jį su... spalvotu. Pažadėkite jūsus šeimai ekstra telefonus ir duokite jiems naują Home telefoną... ekstra sistemą, kuri veikia atskirai nuo jūsų telefonų.

Ohio Bell turi pilnas roges telefoninių dovanų Kalėdoms. Pasirinkite vieną iš šio skelbimo ar iš Kalėdinio katalogo, kurį gausite kartu su jūsų mėnesine sąskaita. Šaukite Ohio Bell ar klauskite vyrų su telefono sunkvežimiu.

OHIO BELL MA 2-9900

NAUJAS SKAMBUTIS

Dabar jūsų telefonas gali skambinti garsiai, tyliai ar net muzikiniai. Nustatykite lengvai BELL CHIME. Šviesiai auksinė ir balta spalva. Puiki kalėdinė dovana.

EKSTRA SPALVOTI

Kiekvienam Kalėdom daugiau ir daugiau žmonių pasirenka šią puikią dovaną. Jie yra įdomūs, bet taip praktiški. Lengvai užsakomi. Tik pasaukite Ohio Bell.

NAMŲ TELEFONAS

Geriausia dovana po eglutės. Su NAMŲ TELEFONU jūs galite (A) kalbėtis iš kambario į kambarį, (B) paklausti kaip sekas kūdikiui, (C) atsakyti į paklausimus prie durų. Ši sistema yra garantuota gyvenimui. Šaukite Ohio Bell dėl platesnių informacijų.

Ramovės Valdyba

• **Reikalingi trys apskurūs real estate pardavėjai** — vyrai ar moterys, vakarų pusėje veikiantys įstai-gai. Bus apmokyti, turi būti piliečiai, virš 21 m. amžiaus. Šaukti Top Realty — AT 1-2090 susitarimui. (142)

• **Reikalinga vyresnio amžiaus moteris** dviem mėnesiams (tuojau po naujų metų) prie 6-ųjų ir 4 metų vaikų. Skambinti tel. YE 2-8388. (140, 142)

Savininkas parduoda namą

Lietuvių naujos parapijos rajone, 4 mieg. ir 1/2 vonios bungalow. Langinės, užuolaidos, kilimai. Kaina \$22,500. Kreiptis: 18028 Hiller Ave., KE 1-8251. (142)

Parduodamas namas

Dviejų šeimų — 964 E. 78 St., netoli St. Clair. Po 6 ir 6 kambarius. Didelis sklypas su vaismedžiais. Parduoda savininkas. (142)

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

EAST CLEVELAND—EUCLID & SUPERIOR AVE.
SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON

4%

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

HOME AND REMODELING LOANS

CORNER 68TH—SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

DIRVA

Nr. 141

1960 m. gruodžio 9 d.

KAS IR KUR?

• **Mykolas Gečiauskas** iš Manchester, Conn., kurį kelias atvejais iškėlė vietos dienraštis Evening Herald. Kaip pasižymėjusį mokslėjų ir sportininką. Keturis tūkstančius mokinių turinčioje Manchesterio aukštesnėje mokykloje Mykolas yra vienas pirmųjų mokinių, atžymėtas garbės pažymėjimais ir premijomis. Sporto srityje pirmąja

mokyklos futbolo (soccer) komandoje, taip pat krepšinio ir beisbolo komandose. Ateinanti pavasarį, baigęs aukštesniąją mokyklą, Mykolas planuoja studijuoti Naujosios Anglijos liberalių mokslų kolegijoje.

• **Dr. Marija Gimbutienė**, gyvenanti Bostone, buvo pagerbta kaip viena iš žymiausių, į Mass. valstiją atvykusių pabėgėlių. Mass. valstijoje iš viso gyvena per 50,000 paskutiniojo karo pabėgėlių. Dr. M. Gimbutienė talkina archeologiniams tyrinėjimams Harvardo universitete.

• **Lietuviai** yra vieni iš rengėjų New Yorke pagerbti vyskupą Edward Swansromą. Pagerbimo banketas įvyksta gruodžio 14 d., 7:30 val. Hotel Commodore, Lexington ir 42 gatvė. Į pagerbimo komitetą įeina 18 tautų atstovai, kurių nariams vyskupas yra pagelbėjęs imigruojant į JAV ar kitaip suteikiant paramą. Banke- te bilietai po \$10.00 gaunami BALF centre.

• **E. Balceris**, Dirvos bičiulis iš Chicagos, atsiuntė dvi naujas prenumeratas.

Detroito lietuviai -- Valerija ir Alfonsas Patalauskai, įsikūrę naujoje rezidencijoje, atšventė trigubą sukaktuvę, iš svečių gaudami daug dovanų. Pobūvyje dalyvavo Černiai, Šimkai, Vilkauskai, Rackai, Ruseckai, Žiedai, Urbonai, Šileikai, Tamulioniai, Plechavičiai, Repšienė, Tamošiūnai ir kt. Nuotraukoje Valerija ir Alfonsas Patalauskai prie jiems dovanotos sidabrinės eglutės.

P. Justino nuotrauka

DAIL. P. AUGIUI

mirus, jo broliui inž. J. AUGUSTINAVIČIUI, visiems giminėms ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia

V. ir L. Čiurlioniai.
P. Liudžiuvienė

PAULIUI AUGIUI

mirus, jo broliui JUOZUI AUGUSTINAVIČIUI ir jo šeimai gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Vytautas ir Aurėlia
Balasaičiai

Madų paroda Chicagoje

A. L. Montessori D-jos suorganizuota madų paroda, sutraukusi per 400 žmonių, maloniai nustebino rengėjas. Jos visais būdais stengėsi kuo patogiau patalpinti ir aptarnauti savo svečius, kurių taip gausiai net nebuvo tikėtasi.

Madų demonstravimas, sulaukęs tokio didelio pasisekimo, skelbiamas A. L. Montessori D-jos tradiciniu parengimu. Ateity tokia ar panaši paroda, duos vėl progos visai šeimai, neišskiriant ir mažųjų, maloniai praleisti sekmadienio popietę.

buvo demonstruojama draugijos narės Elenos Jakubaitienės, diplomuotos modistės origi-

nalai: rytmetinės, dienos, vakarinės, suknios. Technišku darbu talkininkavo St. Kuršienė. Modeliavo: El. Jakubaitienė, S. Karnauskaitė, L. Bertašienė ir D. Mieželiene, kuri yra baigusi P. Stevens modeliavimo mokyklą.

Vaikų aprangą demonstravo: N. Bertašiūtė - 8 m., Sv. Juknevičius - 8 m., Kuršiūtės Aida 3 m. ir Alma - 9 m. Trys pastarieji yra lietuviško vaikų židinio lankytojai. Alma Kuršiūtė yra baigusi modeliavimo mokyklą. Komentavo R. Šlapšienė ir pianinu akompanavo Aleksūnaitė-Mitchell.

Šio parengimo proga dailin-

kai B. Murinas, John P. Pili-pauskas, J. Tričius, Vl. Vijeikis, Vl. Vaitekūnas ir A. Varnas draugiją apdovanojo savo meno kūriniiais -- paveikslais. Du paveikslai, dail. Vl. Vaitekūno ir dail. A. Varno buvo skirti prie turtingo dovanų paskirstymo.

Pinigine auka, po \$10 ir mažiau, prisidėjo daug asmenų ir įstaigų. Taip pat dovanomis ir darbu, Jiems visiems reiškiamą gilią padėką.

Madų parodai pasibaigus modeliutojos buvo apdovanotos rožėmis, o vaikai dovanėlėmis. Elenai Jakubaitienei buvo įteikta rožių puokštė ir tautinė lėlė.

Įėjimo dovana - vakarinis palaidinis atiteko N. Kairienei.

Demonstravimo metu veikė bufetas, o vėliau visi savo laimę mėgino prie dovanų skyriaus.

Veikė spaudos kioskas, kur buvo galima įsigyti Dr. M. Montessori veikalus ir D. Petrutytės paskaitas. Apžvalgai buvo įstatyta gausi Montessori metodo spauda vaikų auklėjimo klausimais.

Parengimo pelnas skiriamas šio židinio praplėtimui ir pato-

VIRŠUJE: Montessori draugijos suorganizuotoj madų parodoj Chicagoje, E. Jakubaitienės sukurtus rūbus modeliavo (iš kairės): S. Juknevičius, A. Kuršytė, D. Mieželiene, E. Jakubaitienė, A. Kuršytė, L. Bertašienė, S. Karnauskaitė, N. Bertašiūtė, Vl. Juknevičiaus nuotrauka

bulinimui. Toks skaitlingas visuomenės atsilankymas į surengtų madų parodą duoda vilties, kad ir ateityje bus susilaukta paramos.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

ALMA MATER EINA Į SKAITYTOJU RANKAS

Ją užsisakykit dabar, kad gautumėt prieš šventes

Rašytojo R. Spalio įdomi apysaka "Alma Mater", tęsinys "Gatvės berniuko nuotykių" ir "Ant ribos", ši šeštadienį išsiunčiame pirmiesiems jos skaitytojams. O pirmieji skaitytojai, prieš savaitę paskelbus, kad knyga jau atspausdinta, yra: Valerija Masilionienė iš Daytono, Kostas Žalnieraitis iš Detroito (užsisakęs net dvi knygas), M. Karaša iš Baltimorės, A. V. Dundzila iš Chicagos, J. Kučinskis iš Detroito ir daug kitų, iš artimesnių ir tolimesnių vietų.

Šventės artėja, o "Alma Mater" geriausia šventinė dovana ir savo šeimai ir artimiesiems. Siųskite \$5.00 ir knyga tuoj gausite. Siųsdami naudokitės šia atkarpa, tik aiškiai rašykit adresą. Persiuntimo išlaidas apmoka pati Dirva.

"Alma Mater" senokai laukta knyga. Tai gausaus rašytojo gili iškarpa iš studentų gyvenimo Lietuvos žemėje. Ji kiekvieną skaitytoją pririš nuo pirmojo puslapio ir nepaleis iki paskutiniojo.

DIRVA

6907 Superior Ave.,
Cleveland 3, Ohio.

Siunčiu \$5.00 ir prašau man išsiųsti R. Spalio naują knygą "Alma Mater".

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

D. Mieželiene demonstruoja E. Jakubaitienės sukurtą balto siuvinėto satino suknelę madų demonstravime Chicagoje.
Vl. Juknevičiaus nuotrauka